

Klatreførar for Stord / Litlabø feltene

STORD

KLATRING PÅ STORD - VESTLANDETS BUOUX	3
STORD: LITT ANNERLEDES	4
SIKRINGER	4
GRADERING	5
ADKOMST TIL STORD:	6
FRA NORD (BERGEN).....	6
FRA HAUGESUND.....	6
FRA E76 OVER HAUKELIFJELL.....	6
ADKOMST:	6
STORD HOVEDFELT	7
"LIGG UNNA BOMBENE"	7
"ADRENALIN MASKIN"	7
"DER GRIBBENE SPYR" (KULA)	7
"DEN GRÅ EGG"	7
"SKRÆKSTRÆK"	8
"PUMP OG PRAKT"	8
"SCHWARTZENEGGENVEGGEN"	8
"LIGG UNNA BOMBENE "	9
SONE SURPLOMBANT	10
"KULA"	11
HOVEDFELTET STORD	13
"PUMP OG PRAKT"	17
"SCHWARTZENEGGEN HARDVEGG. "	18
BAKFELTET OG SVARTSPEILET	19
SVARTSPEILET	20
"BAKRE FELT"	21
"STOKKEN VALLEY"	23
AKSESS STOKKEN VALLEY:	23
AKSESS BOOMERANG:	23
TILKOMST RUTE EKSP0 86 "PYJAMARAMA"	24
ØVRE VEGG ("EXPO 86")	25
VIKANES SEA CLIFF	26

Klatring på Stord - Vestlandets BUOUX

Ved siden av feltene på Sotra og Dale er Sagvåg på Stord et av de større feltene på Vestlandet.

I klippeareal er feltet mindre enn Sotra og Dale. Feltet har opp imot 70 etablerte ruter (Topptau eller ledbare) , de fleste er beskrevet eller gitt med skisse i denne føreren. Vanskelighetene spenner fra 3 til 7, muligens opp mot 7+ 8-. De fleste rutene ligger omkring grad 5 til 7-.

Det som særlig gjør feltet spennende er at det er vanskelig å sikre med kiler og kamkiler i de få rissene, og at "Gottes de Eau" gjør vegg klatring svært attraktivt. Klatringen er til tider kalksteinspreget, og er sikret med borrebolter. Feltet ble av tilreisende Sotraist kalt Vestlandets Buoux, og det med rette. Klatringen er ofte monoton og relativt fingertung og tournoutkrevende, tak kan belastes retning utover, og en får gjerne en annen klatrestil her. En opplever sjelden klamrende crux, de er det heller lange strekk på små hull som blir de hardeste cruxene. Fotarbeidet blir ofte ukomplisert p.g.a. enorm friksjon, som dog varierer ned til dårlig enkelte bratte vegger. Vedvarende fjellklatring er også typisk, det er ofte vanskelig å få hvile på de hardeste rutene. Ruter som er teknisk helt ukomplisert blir derved ganske vanskelige, ta for eksempel "Adrenalin maskin" som teknisk ikke er enn 6+, men som er svært vedvarende. Crack'a GU-RU er også fullstendig uten hvil, hvis man da ikke er så sterk at recovery er mulig rett før cruxet...

Nede ved Vikanes Sea-Cliff er fjellet annerledes, og krever mer presist fotarbeid p.g.a. færre Gottes'd Eau-er.

Klatringen på Stord er verdt den korte omveien hvis man for eksempel kjører fra Bergen til Bratte Rogaland, eller hvis man kjører til Rogaland over Haukelifjell. Under ideelle forhold kan det klatres i slutten av Januar. Våren er tørrest, sensommer og høst er ofte depresjons tid.

Klippen tørker ekstremt fort opp etter regn, særlig de øvre vind utsatte vegger på hovedfeltet. Få ruter må pusses før de kan klatres, alle ruter i denne føreren er klatret enten på led eller med topptau. Det man trenger for nye ruter er bor og litt tid....

Stord/Sarpsborg. -86. Petter / Andreas

Stord: Litt annerledes.

Øy-kommunen Stord er søre del av øya Stord. Nordre del utgjør Fitjar, der det foreløpig ikke er funnet klatring.

Stord kommune har to sentre, Leirvik og Sagvåg, der feltene er. Fest og moro skjer på "Vikjo" altså Leirvik. Der er Hotellet, Grand, Sjøhuset, Tapperiet, Delis/Kontoret, Frugård, og Dolly Dimples. De to sistnevnte er spisesteder. Frugård er mest brukt av klatreklubben for foring, og sosialt samvær. De har også god mat på Sjøhuset, men i litt "finere" miljø. Frugård er kafeen med stor C på Leirvik.

Apoteket selger sports kalk, og sports teip. Nærmeste klatre butikk er Sykkel & Sport v/Esso på Leirvik. Eller i Haugesund og Bergen hvis du er tilreisende gjennom disse 2 byane.

Camping er grei og koselig bare man finner en egnet plass, som de skulle være nok av i nærheten av de fleste felt.

Feltene ligger usjenert til, selv om anmarsj aldri er mer enn fem minutter.

Skal en til Stord er det fordel med bil, selv om det går buss til hundre meter fra hovedfeltet, og til inngangen av Stokken Valley.

Sikringer.

De fleste rutene har en eller flere borrebolter. Boltene er for det meste drill drilledede petzl eller M10 ekspansjonsbolter med ringmutter til henger. Det står så mange bolter er på Stord at det ville være utenkelig om alle tålte en 100 kg dropp på statisk tau med fallfaktor 2. Det vi imidlertid går god for er at bolter vi ser ikke er bra omgående er blitt fjernet og erstattet. Bolte kvaliteten overgår det vi har sett på Kolsås, og overgår vanlig norsk standard per 1986.

Når det gjelder klatremessing sikringsteknikk, må en være oppmerksom på banningsfare ved innklipping på andre bolt på en del ruter, dersom en bruker enkelt tau. Vi anbefaler derfor dobbelt tau på de korteste rutene og på ruter der cruxet er lavt nede. ("Saltvann i Rævva").

En ting som også er helt spesielt for Stord er den dårlige fjellkvalitet rundt en del riss. Vi har revet ut kiler med hendene idet de har sprengt ut fragmenter av riss. På ledbare ruter har vi derfor boret en del ved siden av riss som i andre felt ville gi utmerket sikring. Vi anbefaler friends fremfor kiler hvis en har det valget da disse ikke sprenger utover, men mot siden av risset, og derfor er sikrere der det er dårlig

fjell.

Vi vil forøvrig ikke anbefale uhemmet flash forsøk av ruter der en ikke ser alle boltene. En del ruter har friends i Gottes de eau, og kun en størrelse går. Ta en rapell ned ruta og prøv så du har med rett sikring.

Her klatrer vi mest for å ha det gøy, og ikke for å solere seg fram til neste bolt pga utstyrsmangel.

Boltene er alle datert 1986, med unntak av et par lette ruter som er datert 1985. Alle slynger i borete hull var under en måned gamle da dette ble skrevet høsten 1986. De bør skiftes etter hver vinter, og bør overdimensjoneres.

Gradering.

Å gradere ruter er vanskelig, særlig ruter en kjenner godt.

Graderingen her i denne føreren har nok i noen grad vist seg å ligge noe lavt.

Innbyrdes er imidlertid gradering logisk. Det er særlig harde 6+ og 7- ruter som er noe undergradert. Dette vil bli rettet når andre klatrere gir sin vurdering. Grunnen til at vi ikke har tatt dette så nøye nå, er at vi er to klatrere med forskjellige klatreregenskaper, at vi har forskjellig vurdering av vanskelighetene også. Grunnlaget for å utbasunere 7+! Eller 8-! på en rute forsvinner når ingen andre har prøvd ruta. Slik vi imidlertid tror det er følger vår gradering vanlig system til 6 blank. 6+ hos oss vil muligens være fra 6+ til 7-. Likeså vil kanskje våre 7- ligge et sted mellom hard 7- og 7+. Dette vil vi først få svar på når andre prøver rutene. I "gamle dager" var det jo slik at tre uavhengige lag skulle gi sin grad på ei rute, og endelig grad ble gitt av gjennomsnittet. Dette er nok et minimumskrav for å få god gradering. Hvordan vi klatrere oppfatter det vi gjør avhenger jo av fysiske forutsetninger, spesialfelt og psyke, så vi er svært interesserte i andres vurderinger av rutene på Stord. Bare med backup fra andre klatrere kan denne føreren bli topp!

Adkomst til Stord:

Fra Nord (Bergen)

Kjør til Osøyro og ta ferje fra Halhjem til Sandvikvåg. Kjør gjennom Fitjar til Sagvåg. De fleste veggene er mellom Stokken (Flyplass) og Sagvåg.

Fra Haugesund.

Kjør mot Stord. Tunnel under Bømlafjorden, Bompeng (Nok. 80.-) og over Stordbrua.

Ta av til høyre mot Heiane i første store kryss, og kjør over bru og til høyre mot Sagvåg (ca.5 km.) Veggene ligger i venstre kant av Utslettefjell som du ser mot nord.

Fra E76 over Haukelifjell.

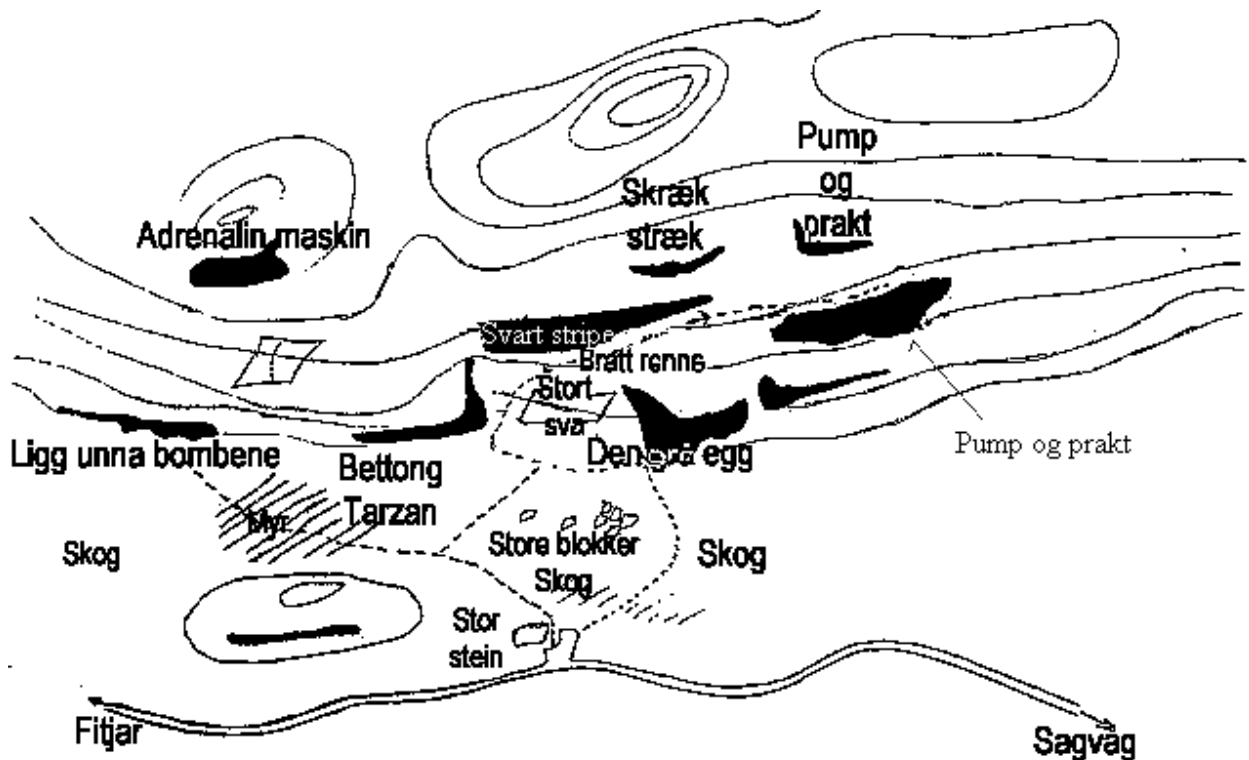
Kjør mot Haugesund. Ta E39 mot Stord ved Vats. Resten som ovenfor.

Adkomst:

Kjør gjennom Sagvåg sentrum, over en bro, og ta av i retning Fitjar (mot venstre i første kryss). Kjør forbi barneskulen, og fortsett på nyoppgradert vei mot Fitjar. Parker ved stein på høyre side noen hundre meter etter skolen. Følg sti opp til foten av "Den grå egg", som slettes ikke er kjedelig av den grunn.

Hovedfeltet består av en rekke vegger med høyde fra 10 til 35 meter, og har omlag 40-50 ruter med vanskelighetsgrad fra 3 til 7. Veggene ligger på forskjellig nivå i fjellsida, og adkomst kan virke plundrete for enkelte ruter.

Stord Hovedfelt

"Ligg unna Bombene"

Fin liten hardpump vegg. 7 ruter, de fleste er relativt vanskelige.

"Adrenalin maskin"

Fin vegg med relativt vedvarende rute. Nåes lett fra toppen av vegg 1, eller via en slak sva-rute nedenfor.

"Der gribbene spyr" (Kula)

Fin relativt bratt vegg, med stort sett tunge ruter som dog er teknisk ukompliserte med store tak. Til venstre for denne vegg går "De svarte stripene". En vedvarende fin rute. Til venstre for denne vegg går et bratt fingerriss av høy vanskelighetsgrad.

"Den grå egg"

Dette er det opprinnelige felt, med en masse teknisk og fysisk lette ruter. "Den grå Egg" er en av de aller beste rutene på Stord, og anbefales som en fin rute for å bli kjent med fjellet her på Stord. Helt i venstre kant av denne vegg, rett forbi et stort dieder, går en rute på 6-

opp venstre kant av en egg. Denne ruta ender på hylla under vegg 7.

"Skrækstræk"

Liten koselig vegg med relativt vanskelig "Skrækstræk" rute, foruten to lette ruter.

"Pump og prakt"

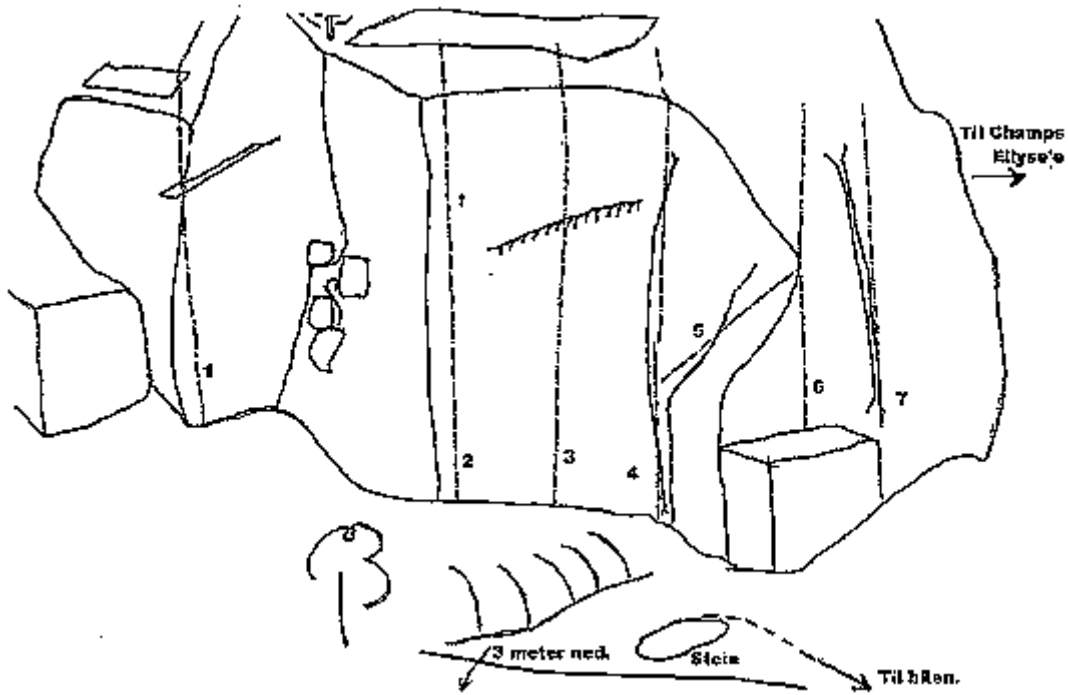
Liten vegg med to pumpere, den ene opp og den andre på tvers, og en lett rute opp eggen.

"Schwartzeneggenveggen"

Fin vegg med mange ruter. De fleste er relativt krevende. Adkomst til veggen er enten opp en kort rute fra bunn, eller via rapell fra toppen. Alle rutene har gode sikringer på toppen, men boltene står enkeltvis, og det er meningen at de skal backes opp av hverandre f.eks. med enden av tauet.

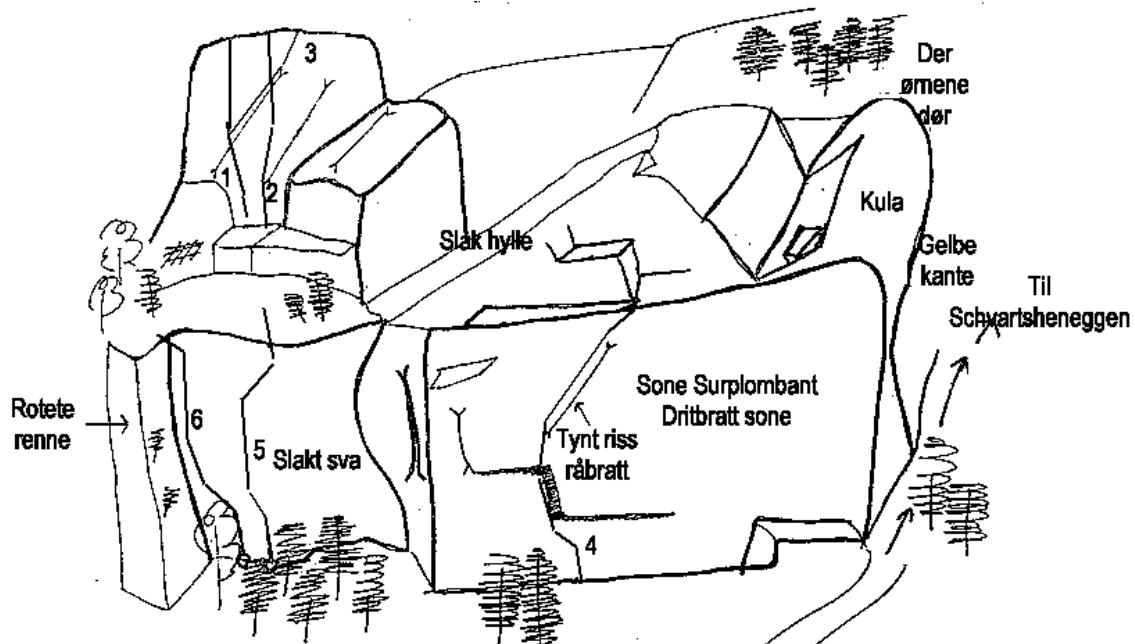

"Ligg unna bombene "

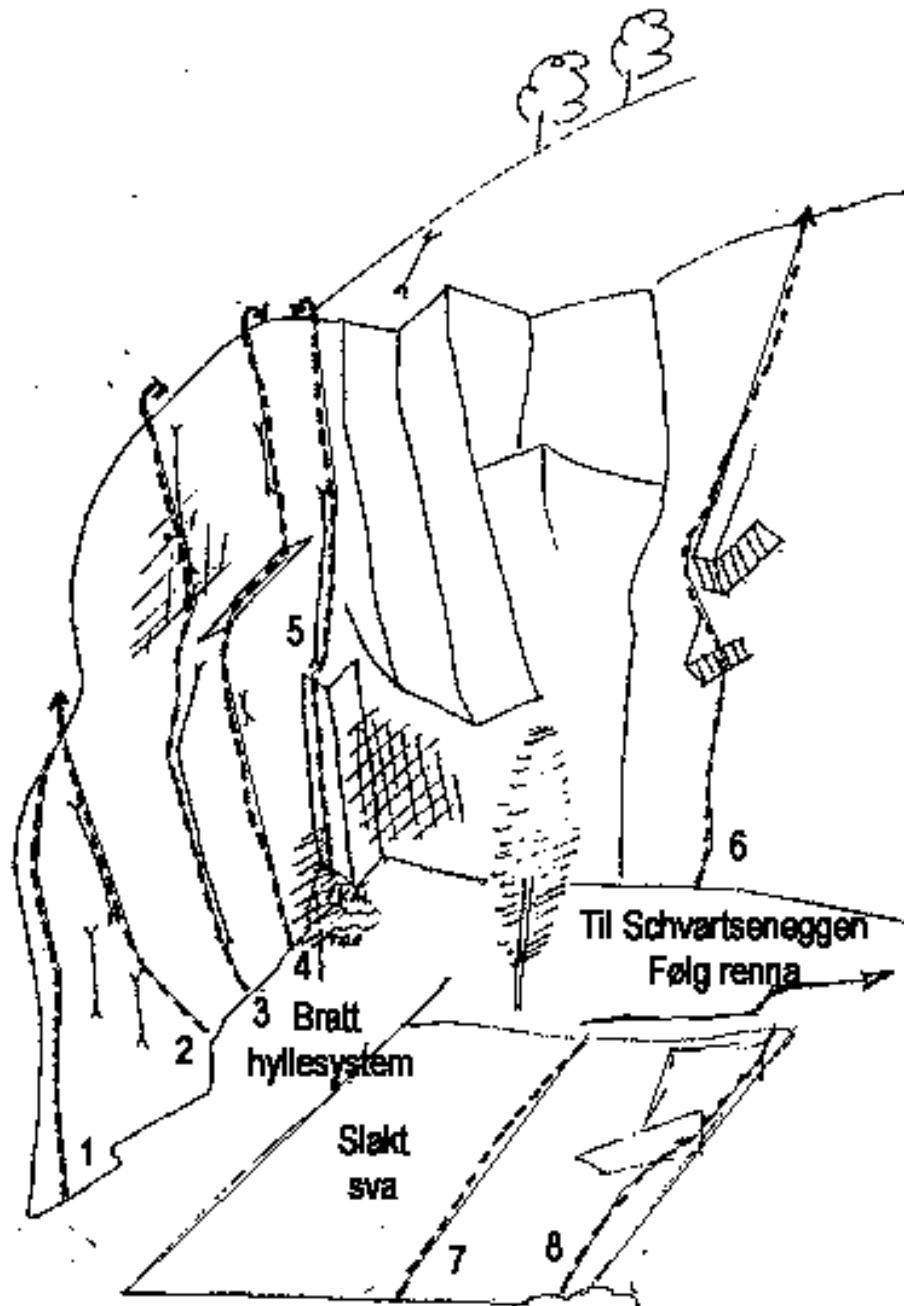
Navn	Grad	Boltet
1 Ligg unna bombene	7-	1998
2 Managua	6	1998 (Topptau)
3 Fitjartarzan	7-	1998
4 Demian	6+	1998
5 Rapsodi 5+	5+	Nei
6 Gurutocruise	6+	Nei
7 Et hakk verre	5+	Nei

Sone surplombant

Navn	Grad	Boltet
1 Adrenalin maskin	6+	1998
2 Sjukko konder	6+	1986
3 Lyn Peder	7	1986
4 Bettong tarzan	7	1998
5 Champs Ellyse's	4+	1986

"Kula"

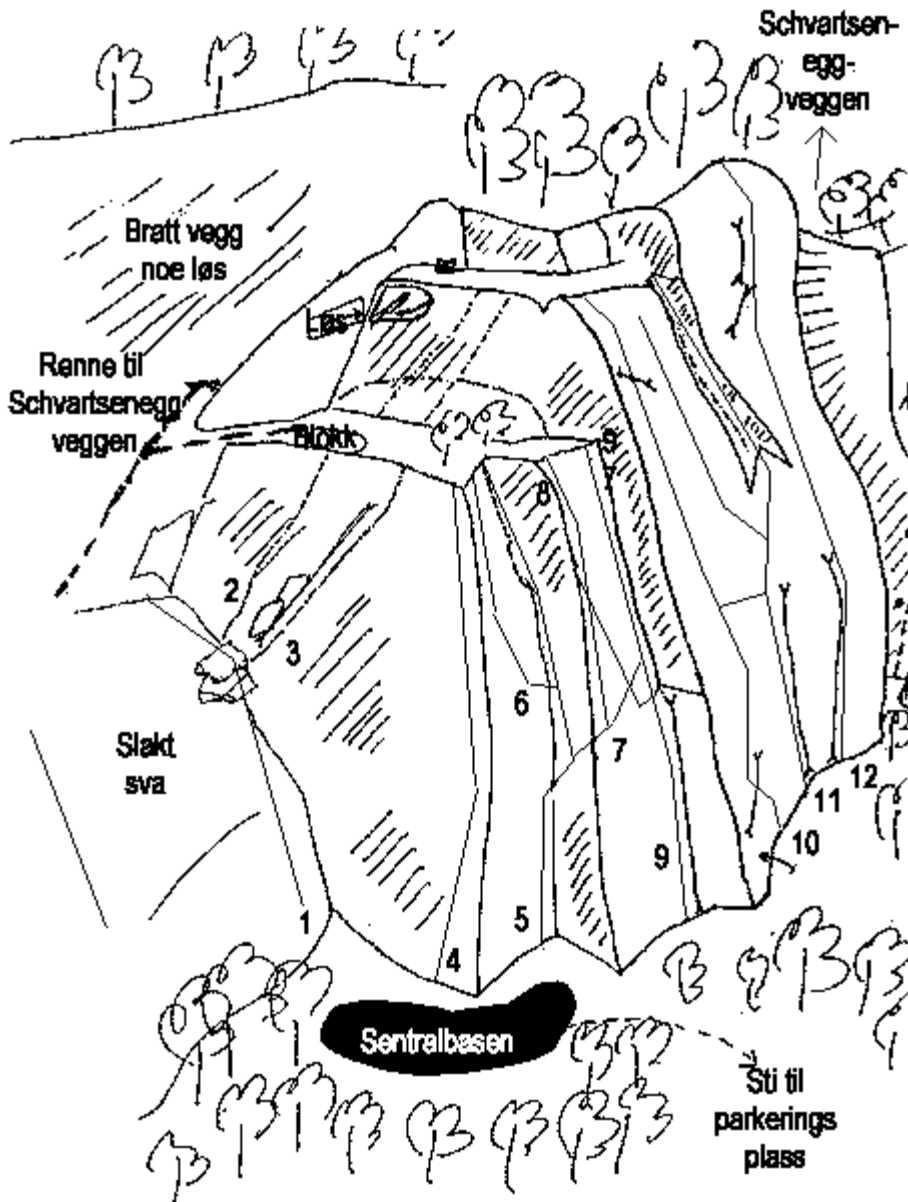

Det er ikke tvil. Her spyr selv gribbene. Morsom og bratt klatring. Gelbe kante og Alif har blokker på toppen som kan komme løs hvis man henger seg i dem.

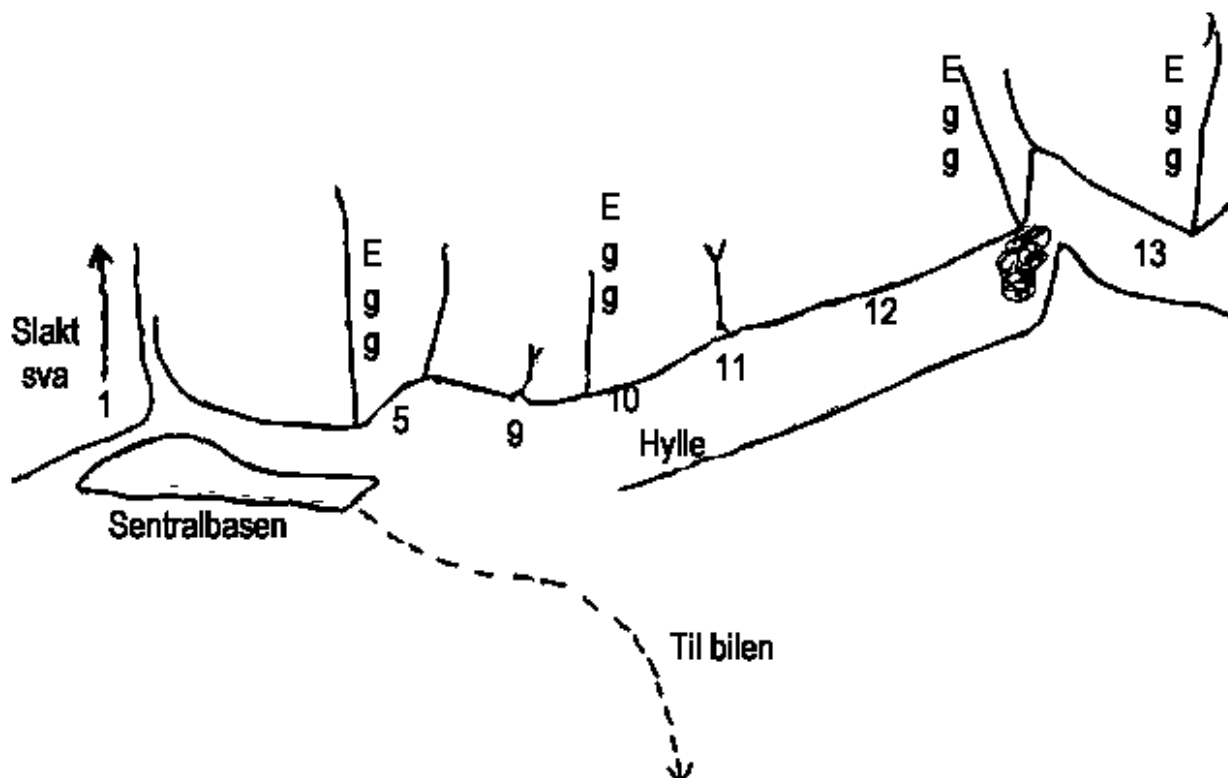
Navn	Grad	Beskrivelse	Bolte t
1 Gelbe kante	6	Ruta følger eggen, noe spastisk. Sikret med to hjemmelagde bolter som	1986

			dessverre har begynt å ruste.	
2	Alif	5	Sikres lett med kiler	Nei
3	Der ørnene Dør	6	Følger risset. Kruks ved to borrebolter, den ene er halvt utrevet!	1986
4	Der gribbene spyr	6	Fin sekser som sikres med kiler foruten de to ringboltane som står.	1986
5	Kalashnikov	7-	Punktvis noe tung rute.	Nei
6	Svart stripe	6+	Fin rute som følger vannsig. Ukomplisert, men vedvarende	1986
7	Karl Johan	2/3	Går til venstre over kjempe svaet.	Nei
8	Stortings gt	2	Går til høyre over kjempe svaet.	Nei

Hovedfeltet Stord

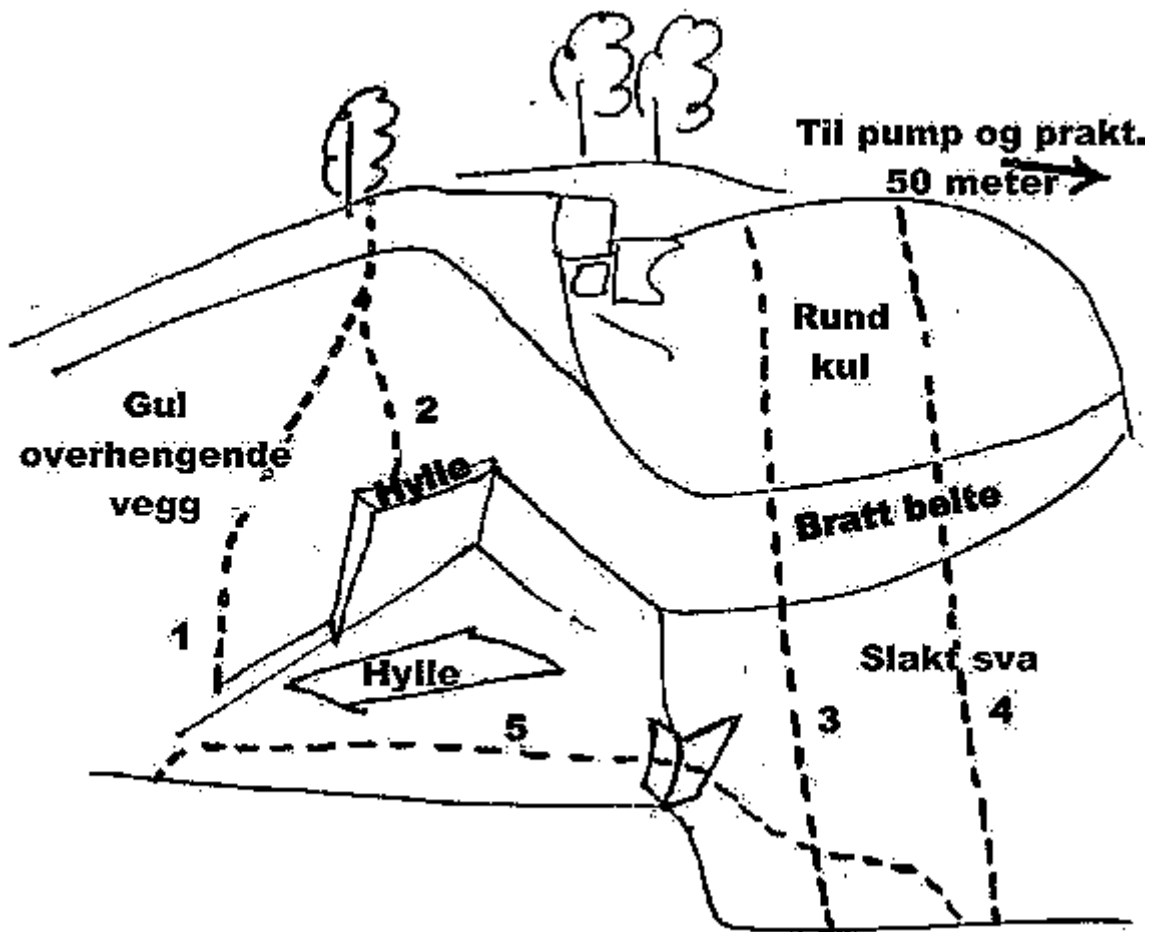
Hovedfeltet sett fra lufta

Navn	Grad	Beskrivelse	Boltet
1 Stortings gata	2/3	Lett klatring i høyre kant av det store slake svaet.	Nei
2 Første leksjon	4	Rett opp fra blokker, topptau	Nei
3 Andre leksjon	3+	Følg risset	Nei
4 Satyricon	5+	Alvorlig å lede	Nei
5 Feed-back	4+/5-		Topptau 1997
6 Blod sveth tears	4+		Topptau 1997
7 Boa	4+		Topptau 1997
8 Entusiasten	5+		Topptau 1997
9 Fingertrening	5+	Opp riss med fingerlommer, videre opp deieder som rute 7	Topptau 1997

				Ledbar 2000
10	Den grå egg	6+	Opp eggen forbi faste bolter. Starter er krukset, en liten kile går inn i risset før første borrebolt. En av de fineste rutene på Stord.	Topptau 1997
11	FAFO	4+	Opp riss til høyre for den grå egg, og videre over sva. Deretter opp dieder med to 4+ punkter.	Topptau 1997 Ledbar 2000
12	Peder får klyster	5	Alvorlig å lede opp til første bolt.	1986
13	Peder får spader	5	Fin rute for dem som skal opp til Shvartseneggen veggen. For å komme til innsteget må man gå nedenfor hylla som fører til de andre rutene. Peder får spader er sikret med to borrebolter, og sikres etter disse med en friends. Man kommer opp på en hylle, som følges mot høyre til man er rett under rutene i Shvartseneggenveggen.	1986

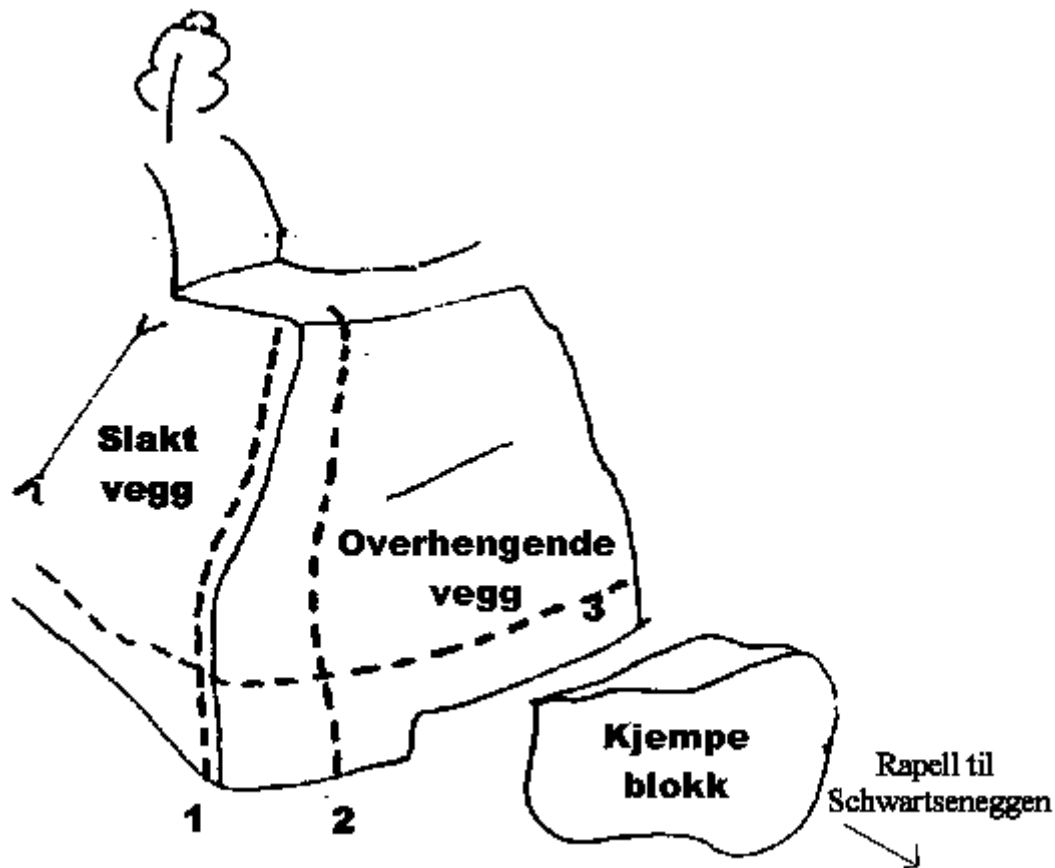
"Skrækstræk"

Navn	Grad	Beskrivelse	Bolte t
1	6+/7-	Kort despie, artig	Nei
2	6	Enda kortere	Nei
3	5		Nei
4	5		Nei
5	?	Dessverre ujevn, lett	Nei

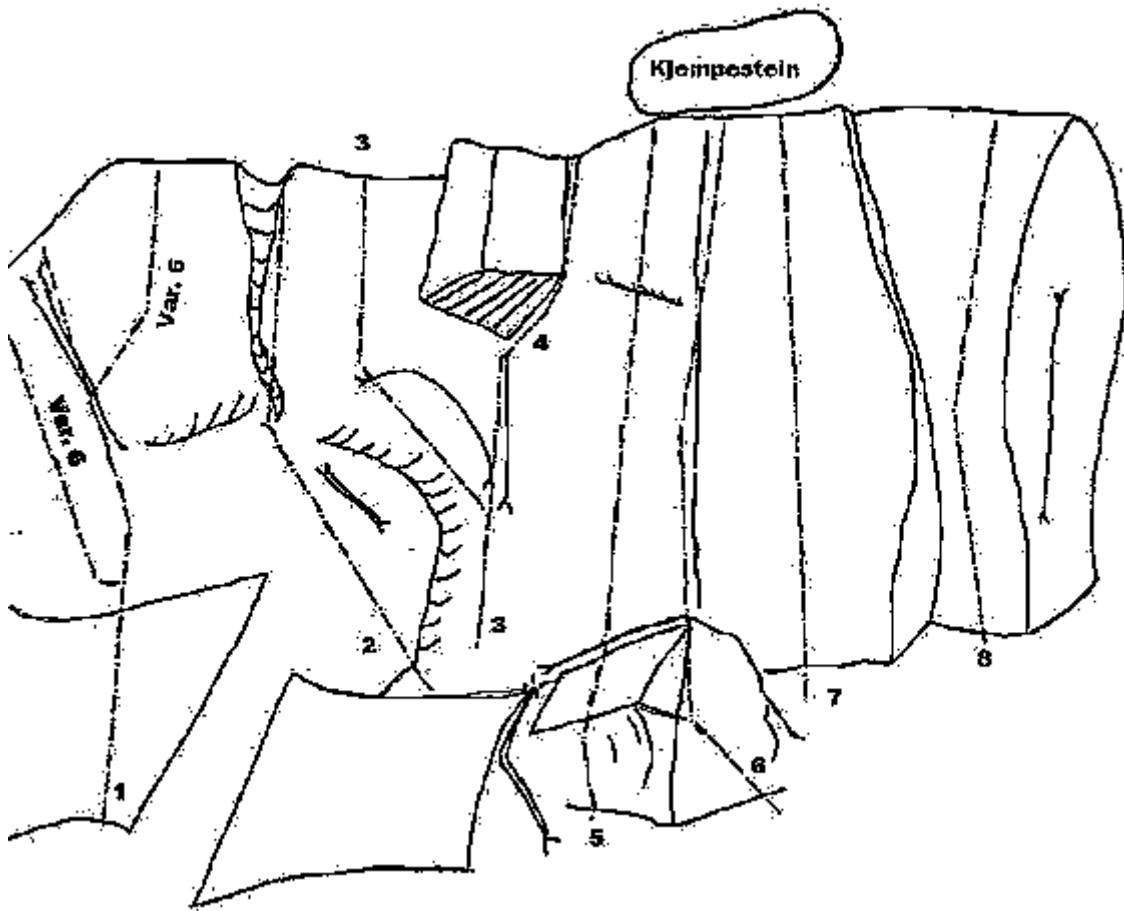
"Pump og prakt"

Fin despievegg rett bak kjempesteinen over Schwarzeneggenveggen

	Navn	Grad	Beskrivelse	Bolte t
1	Petters Lynkurs	4/5		Nei
2	Sakte slags spader	6+/6	Dette er en fin kort rute, sikret i en petzl og i en leeper z-bolt	1999
3	Pump og prakt		Frekk travers. Pumpende	Nei

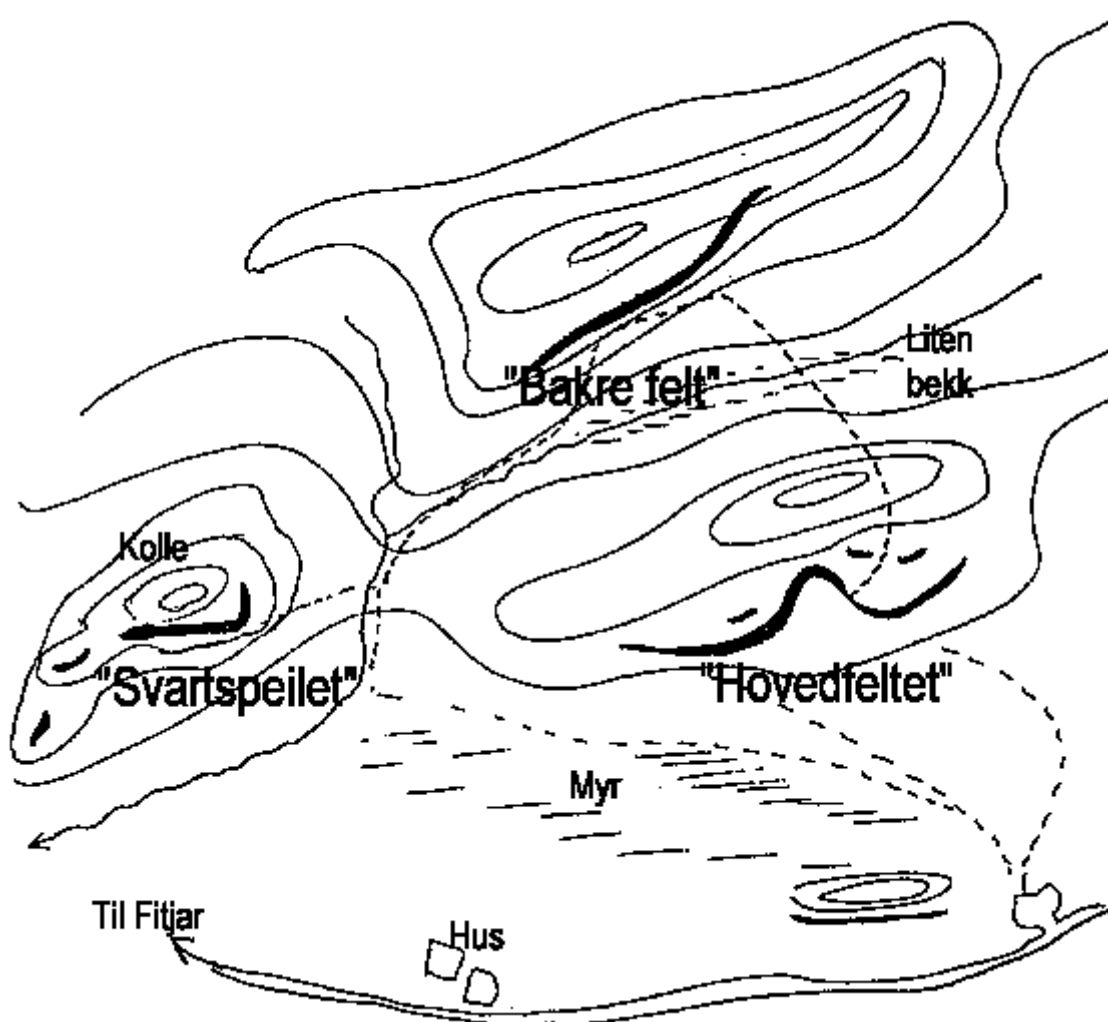
"Schwartzeneggen hardvegg. "

Fine 15 meters ruter. Bak kjempesteinen er en fin kort rute 6+.

	Navn	Grad	Beskrivelse	Boltet
1	Kvartsriss	5+		Nei
2	Svartepetter	6+		Nei
3	Psykisk klyster	6+		1986
4	Up around the bend	5		Nei
5	Slapp slab	6		1986
6	Schwartzeneggen	6+		1999
7	X	6+		Nei
8	Bosh amok	6		1999

Bakfeltet og svartspeilet

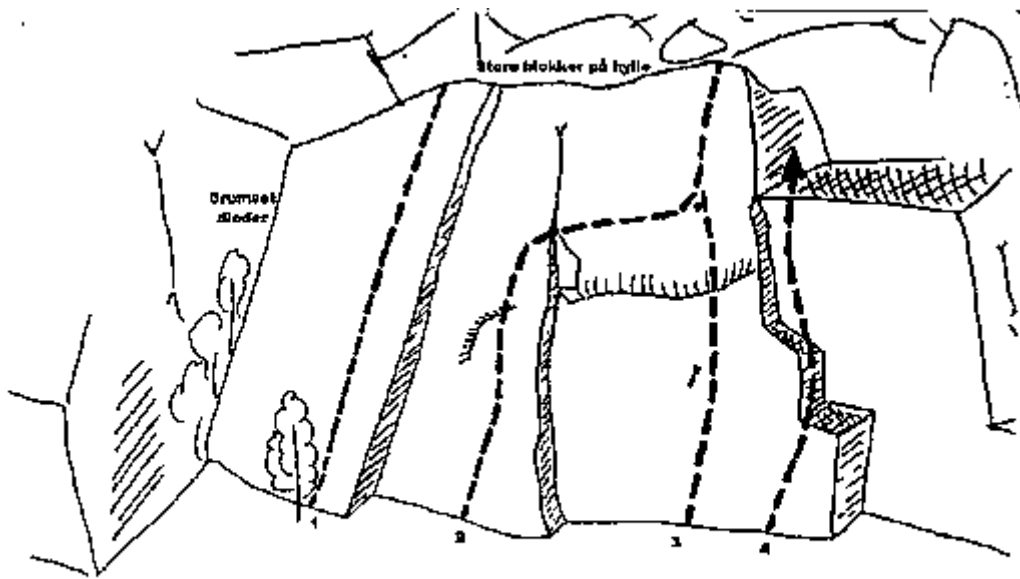

Dette er to mindre benyttede vegger, som dog har bra ruter. Rutene er lettere, og dårligere sikret. Da bakre vegg ligger høyt i terrenget, tørker den fort etter regnvær. Rute 1, 2, 3, 8 og 10 er rimelig bra sikret på bakre vegg. Enkelte hengere mangler på Svartspeilet.

Aksess:

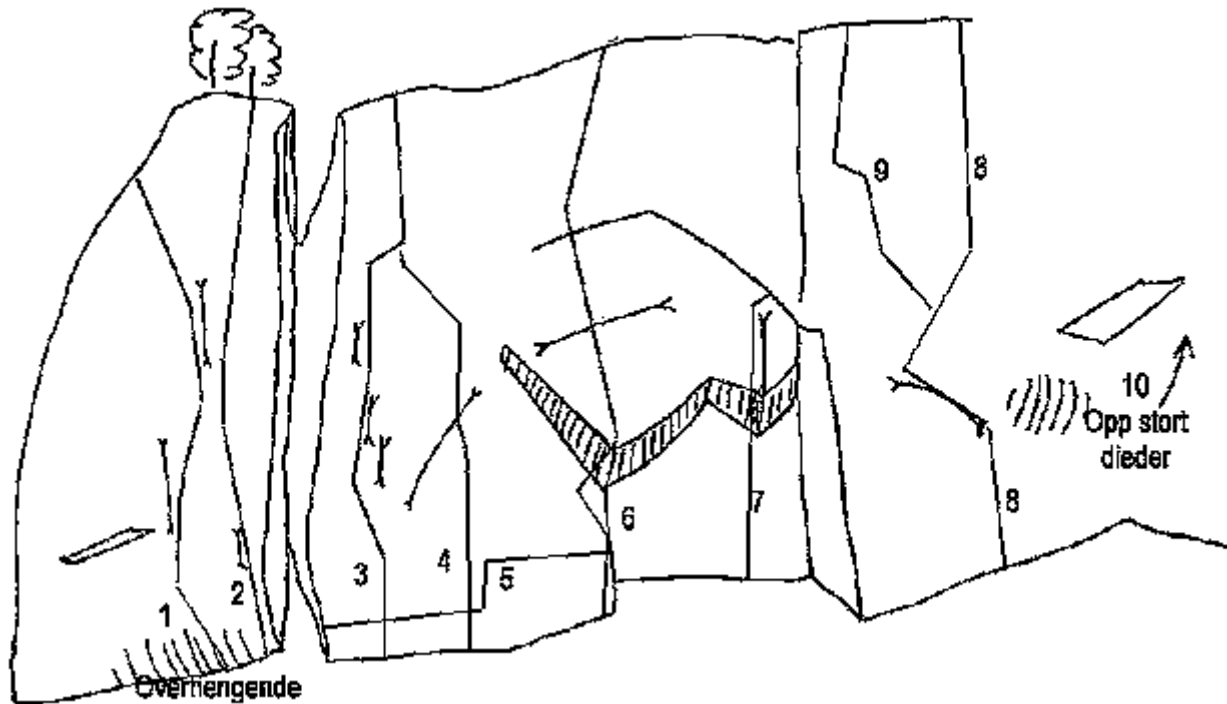
Fortsett over myra mot nord/Fitjar når du står foran hovedfeltet. Svartspeilet ser du etter noen få hundre meter i fronten av en kolle. Bakre vegg nåes ved å følge bekken før svartspeilet, og så ta til høyre når denne sees. Bakre felt er en relativt høy vegg, med ruter på opptil 45 meter.

Svartspeilet

Navn	Grad	Beskrivelse	Boltet
1 La matador d'Panic	6-	Fin 6-	1986
2 La Martyr d'Colaps	6-	To borrebolter til fast bolt, hvorfra travers ut på egg.	1986
3 La Slave	5+/6-	Noe tvilsomt sikret ide man runder den lille leppa.	Nei
4 La Hushjelp	(lett)4	Kan gåes helt opp via 5+ dieder.	Nei

"Bakre felt"

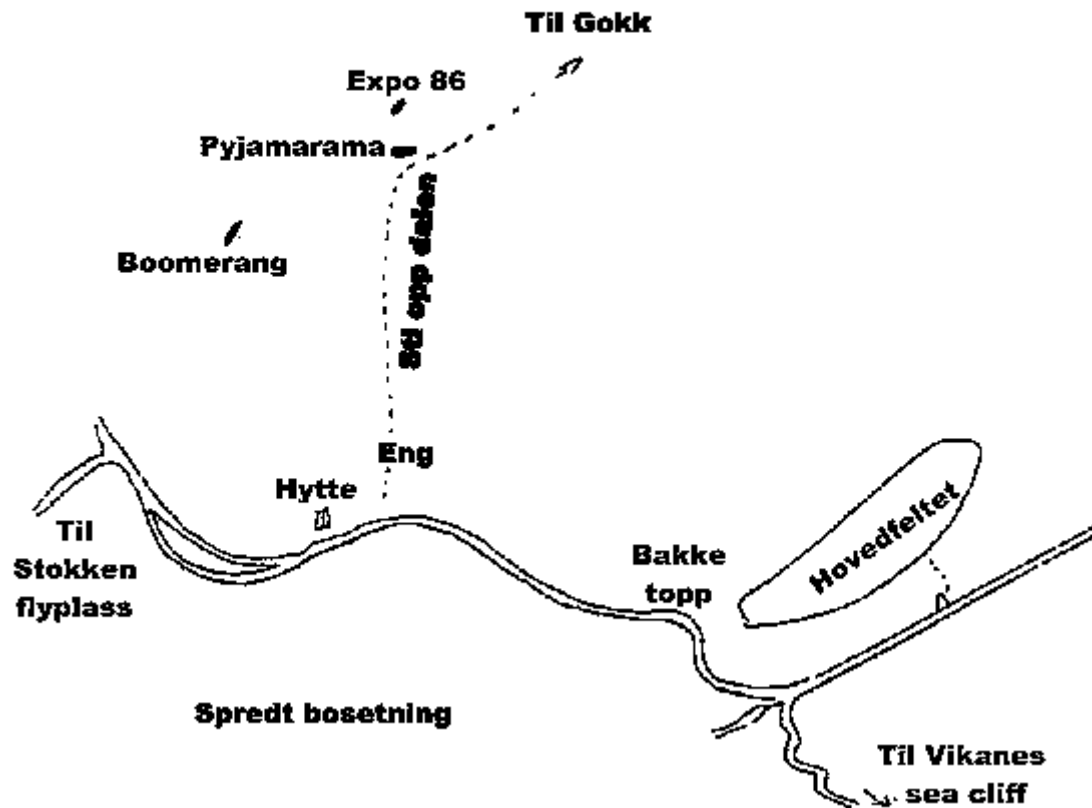
Navn	Grad	Beskrivelse	Boltet
1 Kaptein Krok	6	Sugende sekser opp forbi borrebolt.	1986
2 Pinokkio sjokk	5+	Opp skarpe krystallriss til deilig mugge. Derfra rett opp.	Nei
3 Gauken gala	5+	Opp rissystem og ut på hårete vegg.	1986
4 Måsan kava	6+	Usikret.	Nei
5 Nødlanding i Allah's have		Travers (Farlig)	Nei
6 Ode til redselen	6-	Farlig å lede.	1986
7 Hullest til psyken	6	Sugende sekser. Farlig å lede.	Nei
8 Bananrisset	5		Nei
9 Direkte	6-		Nei

10 Diederet

5

Nei

"Stokken Valley"

Aksess Stokken valley:

Kjør forbi hovedfeltet og til høyre i første kryss (=mot Fitjar). Fortsett over bakketoppen og ned bakken på andre sida, til "rasteplass" på venstre side av veien hvor bilen kan settes. Gå 50 meter tilbake langs veien til Hytte og eng innover dalen. Innerst i dalen ser du nå Expo 86 veggen. Denne kan nåes enten via ruta Pyjamarama som starter fra stien eller ved å fortsette langs stien for så å gå rundt og opp til innsteget.

Aksess Boomerang:

Boomerang (uten skisse) er den markerte eggen opp til venstre når du ser innover dalen. Følg stien til du er godt forbi veggen, skrå så over haugen. Skrå mot venstre under eggen, gå så diagonalt med endel småklyving oppover. Litt rotete anmarsj, men eggen er bra.

Boomerang 6 / 5+

Følger eggen hele vegen. Punktkruks ved første bolt, ellers kruise. Fin og eksponert Expo.

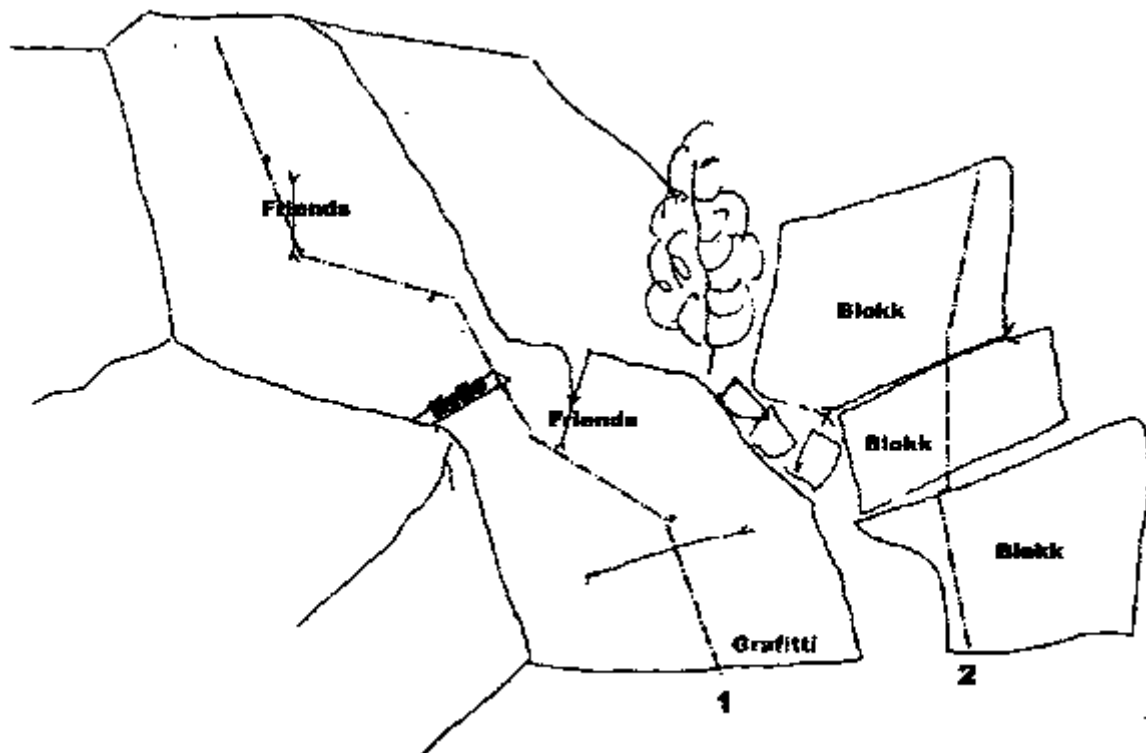
Fjellet er av en litt mer ru karakter, og har færre gåttårer. Litt klamrende kruks.

Boltet 1986

Sprettball 5+ Ikke boltet.

Følger diederet til høyre for Boomerang. Dessverre litt ujevn. Kort 3 meters kruks der diederet er bråbratt.

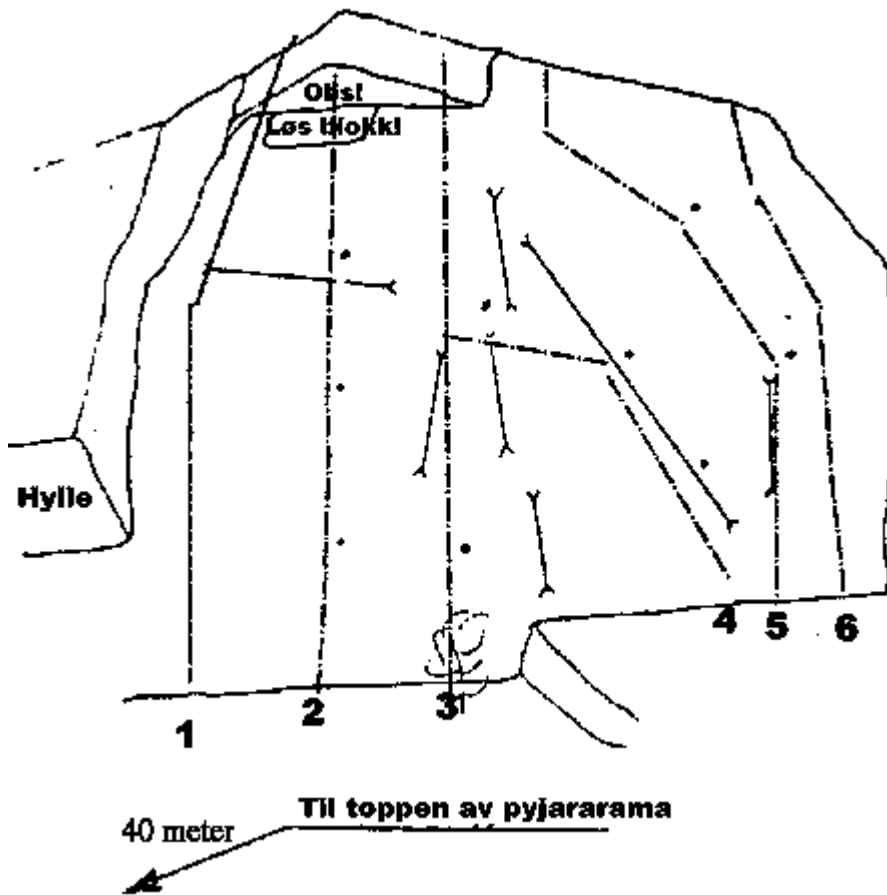
Tilkomst rute Expo 86 "Pyjamarama"

Navn	Grad	Beskrivelse	Boltet
1 Pyjamarama	6-	Vedvarende og småseriøs. Kiler + friends.	Nei
2 Yerupta	5+	Kiler/ friends	Nei

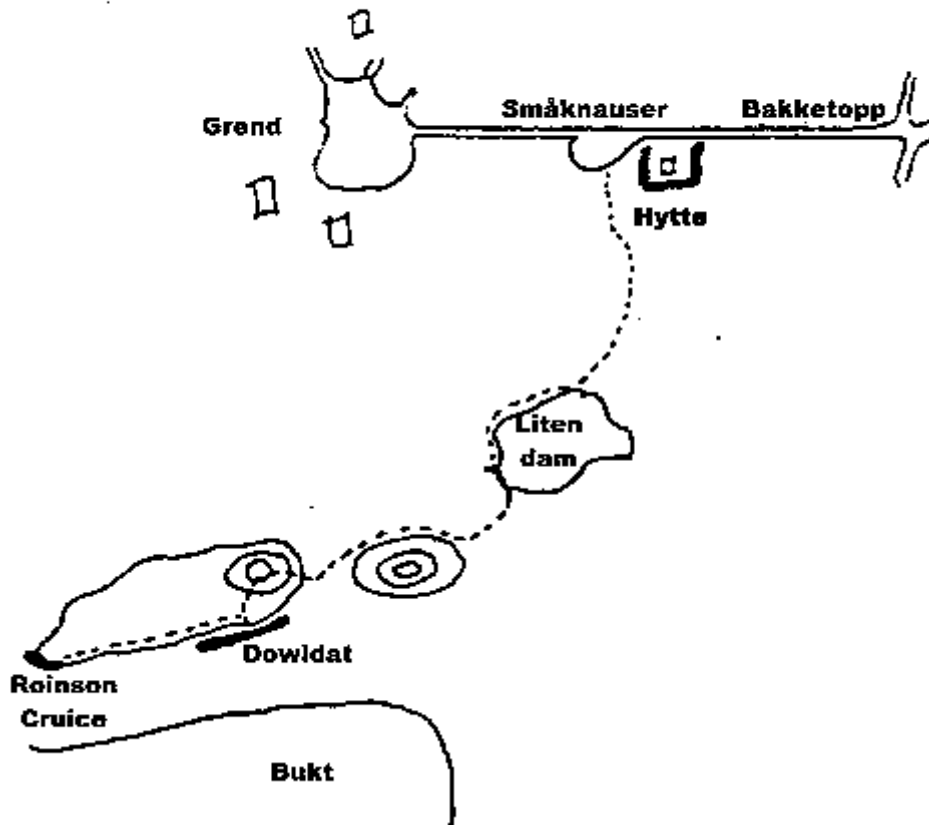
Øvre vegg ("Expo 86")

85 grader fin vegg med bra ruter. Høyde= ca 12-13 meter. Tynne tak kan brenke. Nyboltet sommer/ høst 98. Oppdatert fører kommer senere.

	Navn	Grad	Boltet
1	Fallitt for en dag	6+	Nei
2	Expo 86	6+	1998
3	Opp draget	6	1998
4	Kraftavbiter	6+	1998
5	Hallusinasjonsmaskin	6+	1998
6	For langt mot høyre	6	Nei

Vikanes sea cliff.

Boltene på dette feltet stammer fra 1986.

Aksess Dowidat:

Gjør en kort Dowidat rapell ned til skrått tre på hylle, og så en til så langt til høyre (sett mot veggen) som mulig.

Scubadiver: Aksess: Gjør en kort rapell på Dowidat på skrå mot kjempehylla. Rappell S.D. er helt ute på kanten. Mat ut riktig lengde tau, fix tauet. Sørg for å få skikkelig pendel mot slutten, så du får tak i håndlisten som du armgår inn mot stand boltene. Den står oppå hylle rett over steinen i sjøen. (Litt til venstre sett mot veggen).

Robinsons Cruise 7-:

Aksess:

Fra toppen av Dowidat, følg høyden bortover, merket med røde punkter nå og da. Passer kort diagonal vegg til rotpunkt. Robinsons Cruise finnes så etter kort gange på skrå nedover forbi store rotpunkt. Rappeller fra kiler ved inskripsjon på vegg., eller fra tre 20 meter ovenfor. Fra inskripsjon på vegg sees øverste sikringsbøyle.

Mat ut riktig mengde tau og fix, Pendle mot høyre (sett mot veggen) inn til skrå hylle under nederste bøyle. Ruta følger bøylen opp eggen (svingdør sekser) og så ut på vegg, komplisert 7-. Helt vill rute. Sikring: Bøylene bærer preg av høye priser på borebolter men antas å være ok. De brukes på eget ansvar, dog, og er de eneste boltene på Stord vi stiller oss litt engstelige overfor.

Aksess til klippene:

Kjør forbi hovedfeltet og ned første vei til venstre. Ned bratt siksak og opp forbi stor snuplass på grend. Stopp før hytte på høyre side, og følg sti ned til liten dam. Rett frem ser du nå to små koller, den til venstre har småknauser i front. Gå fram til disse knausene, og ta av til høyre når du står mellom de to små kollene. Herfra er det redpointet fram.

(Her er kopien jeg har fått tak i helt brukelig, og da må jeg dessverre stoppe her.)

Vi takker de to som lagde føreren, og skal gjøre vårt for å oppdatere den, og rutene.